У пошані до піонерів — лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 74125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVII. Ч. 57. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 2-го КВІТНЯ 1970 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, APRIL 3, 1970 No. 57. VOL. LXXVII.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Середа, 1 квітня 1970

В АМЕРИЦІ

АМЕРИКАНЦІ ЖЕРТВУВАЛИ НА ДОБРОДІЙНІ цілі в 1969-му році 17.6 більйона долярів, на 8.1 відсотка більше, як в 1968-му році. Але в минулорічних пожертвах була зміна в цьому напрямі, щоб збільшити фонди на добродійні цілі в цій країні, а не за її кордонами. Пожертви на висилку харчів та одіння поза кордони ЗСА в минулому році становили 557 мільйонів, а в 1968-му році — 672 мільйони. Велика частина цих пожертв була ділом окремих одиниць, які склали в минулому році 15.1 більйона долярів, фундації жертвували 1.6 більйона і корпорації — 0.9 більйона дол.

НАЙВИЩИЙ СУД ЗСА РОЗГЛЯДАТИМЕ апеляцію еспаномовних американців із стейту Ню Мексіко, які домагаються права брати участь в конгресових виборах, хоч вони не знають читати й писати по англійськи. Найвищий Суд має вирішити, чи 19 стейтів, між ними і стейти Ню Йорк та Вашингтон, мають право не реєструвати тих виборців, які не вміють говорити й читати по англійськи. Тимчасом Сенат схвалив законопроєкт, який касує вимогу знання англійської мови при реєстрації виборців. Цей проєкт має ще вирішити Палата Репрезентантів.

ЦІНИ НА ФАРМЕРСЬКІ ПРОДУКТИ вперше зменшилися в останніх шістьох місяцях в березні цього року і були на одну третю одного відсотка менші, як в лютому ц. р. Та все таки березневі ціни на фармерські продукти були найбільші від 1952-го року. Зменшення цін в березні спричинило подешевшення свиней, яєць і молока. Та подорожчання худоби спричинило те, що зменшення цін на фармерські продукти не було на багато більше. Ціни на фармерські продукти в березні ц. р. становили 280 відсотків пересічних цін з років 1910-1914. В лютому 1951-го року вони становили аж 313 відсотків цін з 1914 року.

ЕКОНОМІСТ ПЕРЕДБАЧАЄ В 1971 РОЦІ 8 відсотків безробітних всіх робітних сил країни. Цим економістом є професор економіки Мишиґенського університету д-р Чардз С. Кіллінґсворт. Він каже, що урядові економісти не беруть до уваги того факту, що внаслідок зменшення числа збройних сил та внаслідок кожнорічного нормального приросту робітних сил — кожного року число робітних сил буде збільшуватися, і одночасно передбачається сповільнення темпу збільшення економіки. Професор Кіллінґсворт зізнавав в Палатній Підкомісії Праці. Він твердить, що урядові передбачення про 6 відсотків безробітних в 1971-му році зовсім нереальні, бо відсоток безробітних буде далеко більший.

НЮЙОРКСЬКИЙ КАРДИНАЛ КУК заявив на 67-ій Конвенції Католицького Виховного Товариства в Атлантик Ситі, Н. Дж., що католицькі освітні діячі не думають зовсім резиґнувати з католицьких шкіл, хоч число цих шкіл треба було зменшити, і хоч зменшилося число католицьких вчителів. Ця Конвенція триває чотиря дні, і в ній беруть участь більше як 10,000 делеґатів. Церква зобов'язана займатися освітою своїх вірних від передшкілля аж до університету. В шк. році 1968/1969 закрито 373 народні і середні школи зі всіх 12,959, а число вчителів зменшилося на 6,160 зі всіх 70,652. Число учнів у шк. році 1967-68 становило 5,245,909, а в шк. році 1968-1969 — 4,983,027.

У СВІТІ

ТУРЕЧЧИНА ПЕРЕБЕРЕ на свою власність і під своє командування всі дотеперішні американські бази й споруди, існуючі на її території. Це має статися до 1 липня ц. р. Америка має, між іншими, дві великі морсько - летунські бази на північному узбережжі Малої Азії, над Чорним морем.

МОСКОВСЬКІ „ІЗВЄСТІЯ" ТВЕРДЯТЬ, що два американські туристи жидівського роду були „ізраїльськими шпигунами" і пробували звербувати на шпигунську службу совєтських громадян. Одним із тих туристів була Файґа Крун і другим — якийсь Дуґан. Яка доля тих людей — не сказано.

СОВЄТИ ПЕРЕВЕЛИ в північно - західній частині Тихого океану досвіди з двома ракетами на далеку віддаль з так званими розчленованими чи многогранними атомовими головками. Це — наймогутніший рід атомової зброї, що його мають однаково ЗСА, як і СССР. За інформаціями американської військової розвідки СССР перевів від кінця американсько - совєтських початкових розмов у Гельсинках у Фінляндії про припинення атомових перегонів — яких 30 таких пробних експериментів із многогранними ракетами „СС-9".

ЯПОНІЯ РІШУЧЕ ЗАПРОТЕСТУВАЛА, щоб Совєти переводили маневри своєї фльоти й летунства в найближчому сусідстві японських островів, при чому ціллю тих маневрів було випробувати цільність і силу летунських бомб. Совєти тимчасово відклали такі намічені маневри, але Японія наполягає, щоб їх цілком відкликати.

У ФІЛІППІНСЬКОМУ СЕНАТІ В МАНІЛІ ВІДБУЛИСЯ палкі дебати з приводу закиду, що його зробив в американському Сенаті Стюарт Саймінґтон, що ЗСА буцім-то „заплатили" Філіппінам за вислання до Південного В'єтнаму військового континґенту на протикомуністичний фронт. Американська допомога Філіппінам буцім-то становила 38,800.000 дол., при чому 3,600.000 дол. були передані готівкою. Філіппінські сенатори домагалися від свого уряду — виявити, чи дійсно він отримав ті гроші і на що видатковано їх.

У ПАНМУНДЖОНІ НА КОРДОНІ ПІВНІЧНОЇ І ПІВДЕННОЇ КОРЕЇ ВІДБУЛОСЯ з кінцем минулого тижня 299-те з черги засідання Комісії для справ воєнного перемир'я в Кореї, яка складається з делеґацій комуністичної північно - корейської та американської — формально Об'єднаних Націй. Північно - корейські комуністи зголосили скаргу, що в лютому й березні ц. р. Південна Корея вислала на територію Північної Кореї своїх „шпигунів", з яких шістьох убито та трьох схоплено з полон. Комуністи показали світлини тих здогадних шпигунів. Голова делеґації ОН, американський генерал Джеймс Г. Скелдон, відповів протискаргою проти висилання на територію Південної Кореї комуністичних шпигунів і терористів.

НА СВІТОВІЙ ВИСТАВЦІ В ТОКІО — ЕКСПО 1970 — ЗАКРИТО головний ресторан під японським управлінням, після того, як 32 особи затруїлись харчами. У канадійському павільоні заборонено розвагову частину після скарг від консервативних японців, що деякі пари танцювали, обнявшись за шиї.

У Вашинґтоні відбудеться похід за перемогу над комуністами у В'єтнамі

Вашинґтон, Д. К. — Комітет Походу за перемогу над комуністичним аґресором у В'єтнамі закликає американських громадян взяти якнайбільшу участь у поході, що відбудеться в столиці в суботу 4-го квітня 1970 р. Збірка учасників відбудеться на великій площі біля Капітолю о 11-ій годині ранку. Від 12 години дня звідти розпочнеться похід до „Еліпс", де о 2-ій годині дня відбудеться масова маніфестація за перемогу над комуністами у В'єтнамі і справедливий мир для вільнолюбного в'єтнамського народу. Між спонзорами Комітету Походу є відомі діячі, в тому сенатори та конґресмени, політичні письменники, журналісти, релігійні діячі різних віровизнань. У летючках Комітету Походу говориться, що столичний Вашинґтон бачив уже забагато демонстрацій „пісніків" та лібералів, і тепер є нагода всім антикомуністичним силам виявити свою солідарність із вояками, які у В'єтнамі змагаються проти комуністичного аґресора і диктатури з Півночі. Голова Комітету Походу д-р Карл МекІнтаєр закликає прихильників Походу за перемогу над комуністичною аґресією винаймати автобуси й масово прибувати в суботу 4-го квітня на 10:30 до Вашинґтону поблизу Капітолю.

Найвищий Суд ЗСА відкинув апеляцію підсудного, який ображав суддю

Вашинґтон. — Найвищий Суд ЗСА однодушно вирішив, що суддя може наказати зв'язати підсудного та заткати йому рота, зарядити вивести його з судової залі або ув'язнити, коли той підсудний поводиться невідповідно, своїми вигуками перериває ведення розправи та ображає суддю. Опінію в цій апеляційній розправі склав суддя Гюґо Л. Блек, який заявив, що мусить бути збережена гідність суду та порядок під час судових розправ. Коли підсудний своєю поведінкою не дозволяє судді вести розправу, тоді суддя, згідно з рішенням Найвищого Суду, зможе покористуватися такими трьома засобами: (1) наказати зв'язати його і заткати йому рота, коли він кричить; (2) покарати підсудного за образу суду; (3) наказати вивести підсудного зі залі і не допустити його до судової залі так довго, поки він не пообіцяє, що буде гідно поводитися. Це рішення Найвищого Суду ЗСА матиме значення для суддів, які вели розправи проти войовничих лівих елементів в Чикаґо і в Ню Йорку. Підсудні ображали суддю і перерівали ведення розправи. Тепер судді будуть рішучіше виступати проти авантюрників у судових залях, маючи за собою рішення Найвищого Суду.

Ліві терористи в Ґватемалі схопили німецького амбасадора

Ґватемаля. — 31-го березня ліві терористи схопили західньонімецького амбасадора 62-річного графа Карла фон Шпреті, який в лімузині приїхав був із шофером перед своє мешкання в південній частині столиці. Терористи прибули в двох автах і змусили амбасадора всісти до одного з їх авт, а шофера в амбасадоровій лімузині залишили непошкодженого. Ці ліві терористи цього року вже були схопили американського дипломата та ґватемальського міністра закордонних справ, домагаючися за звільнення їх випустити на волю лівих в'язнів, які пізніше виїздили до Мехіко. Німецький амбасадор — це людина слабого здоров'я, в Ґватемалі працює від січня цього року. Схоплення німецького амбасадора — це діло терористів, які звуть себе „Повстанськими збройними силами". Насильство над дипломатами в країнах Південної Америки стає щораз частішим, терористи не шанують міжнародніх законів, а уряди цих держав не мають стільки сили, щоб могти не рахуватися з вимогами підпільників.

Всв. о. Николай Вояковський відзначає 45-річчя священства



Всв. о. Николай Вояковський

Ню Йорк. — В неділю 5-квітня Всв. о. Николай Вояковський, парох Бруклина-Північ, відзначатиме 45-річчя з дня свого священства, бо точно 45 років тому його висвятив був на сан священика Преосвященний Єпископ Луцький Йосиф Боцян, який тоді був єпископом-помічником у Львові. Николай Вояковський народився 12-го червня 1899 р. в селі Богданівка, Скалатського повіту. Гімназійні студії відбув в Тернополі і в Станиславові. В 1917 році вступив добровольцем до Леґіону Українських Січових Стрільців, з якими відбув визвольні змагання в Галичині і на широких степах України, беручи участь в поході українських армій на Київ. Прийшов Николай Вояковський з війни додому в 1920-му році і тоді замінив меч на хрест та вступив на теологію, яку закінчив у Львові в 1924-му році. Того ж року одружився з Анною - Юлією Левицькою. Душпастирську працю виконував у Скалаті, в Олієві, у Великополі та у Страдчі, повіт Городок під Львовом. Там дістав за успішну працю крилошанські відзнаки від Митрополита Андрея Шептицького. Відпустове місто Страдч здобуло собі славу, і його відвідували вірні з довколишніх сіл і зі Львова. В 1939 році о. Николай Вояковський з доручення Митрополита Андрея виїхав до Відня, а пізніше душпастирював у Судетах і Ляйтмеріц, обслуговуючи українських робітників. 2-го лютого 1945 р. Апостольський Візитатор для українців католиків о. прелат д-р Петро Верґун іменував о. Николая Вояковського на свого заступника. І так від 1945 до 1949 року о. Н. Вояковський став на чолі Української Католицької Церкви в Німеччині і кермував нею як заступник Апостольського Візитатора з юрисдикцією ніби єпископа. Від 1949 р. о. Николай Вояковський

(Закінчення на стор. 5-ій)

В половині квітня проголосять дальше відкликання військ з В'єтнаму

Вашинґтон. — Сподіваються, що в половині квітня ц. р. през. Ніксон проголосить дальше число вояків, які будуть відкликані з В'єтнаму. Тепер є у В'єтнамі 454,000 вояків, на 15 квітня ц. р. те число зменшиться до 434,000. Щомісяця від'їздять з В'єтнаму до ЗСА 12,- вояків. Секретар оборони Мелвін Лерд буцім-то плянує зменшення американських військ у В'єтнамі до 225,000 чи 250,000 в половині наступного року. За газетним твердженням — керівні американські військові чинники однаково у Південному В'єтнамі, як у Вашинґтоні наполягають, щоб покищо стриматися з дальшим відкликуванням військ із В'єтнаму з уваги на неясну ситуацію у Ляосі та Камбоджі, але президент Ніксон і секретар оборони Лерд вважають, що ситуація в Ляосі й Камбоджі не перешкоджує здійснити зазадалегідь прийнятий плян „в'єтнамізації" В'єтнамської війни, яка дозволяє ступнево поменшувати число американських військ, завдання яких на бойовищах переймають південні в'єтнамці. За всіма звідомленнями фахівців — південно-в'єтнамська армія щораз краща — щодо свого числа, озброєння, вишколу і бойової моралі.

Помер Гайнріх Брюнінґ, останній протигітлерівський канцлер Німеччини

Мюнстер, Західня Німеччина. — В мин. вівторок 31 березня помер тут на 84 році життя Гайнріх Брюнінґ, колишній лідер німецької католицької Центральної партії, який в 1930 році став був канцлером Німеччини і впродовж свого понад дворічного урядування намагався протидіяти щораз більшим впливам Націонал-соціялістичної партії Адольфа Гітлера. Гайнріх Брюнінґ здобув собі велику повагу в міжнародному світі, але не зміг втриматися проти правої опозиції й інтриґ. Його наступником став Франц фон Паппен, який користувався вже підтримкою Гітлера і швидко зрікся, промостивши шлях до влади Гітлерові. Гайнріх Брюнінґ був спершу близьким політичним і особистим приятелем генерала Курта фон Шляйхера „військовика - політика". Під час „кривавої ночі" на 30 червня 1934 року, коли гітлерівці вбили 1,100 своїх політичних противників — згинув також ген. Шляйхер з дружиною, а Брюнінґ врятувався втечею задніми дверми і через пліт. Виїхавши після того за кордон, Брюнінґ був короткий час в Англії, а потім впродовж 16 років в Америці, як професор політичних наук у Гарвардському університеті. Вернувся до Німеччини в 1952 році і був професором політичних наук в університеті в Кельні.

Японські комуністичні студенти схопили літак із 136 особами



На світлині бачимо капітана-пілота схопленого японського літака, Шінь Ішіду, як він дивиться крізь вікно на летовищі Фукуока в Японії: позаду нього стоїть один із терористів. Терористи з екстремної лівої партії „Червона армія" загрозили, що вони готові самі згинути, але не допустять, щоб хтось перешкодив їх плянові — переїхати тим літаком з усіма пасажирами й залогою до столиці Північної Кореї Пйонґянґу. Навіть японська комуністична партія офіційно затаврувала той вчинок.

Токіо. — 15 японських студентів, приналежних до лівої екстремістичної організації, відомої під назвою „Червона армія", озброєні м. ін. старими мечами самураїв, схопили пасажирський літак типу „Боінґ 727", стероризувавши пілота й залогу та наказавши їм скерувати літак до столиці комуністичної Північної Кореї Пйонґянґу. Тому, що Пйонґянґ віддалений від Токіо аж на 625 миль, то літак приземлився в дві і пів години після відлету з летовища в Токіо, на летовищі Фукуока на південному шпилі найбільш на південь висуненого японського острова Кіюшу, відкілля до Пйонґянґу є 450 миль. Терористи розпочали діяти зараз після того, як літак вистартував в Токіо. Два японські джети проводили той літак в першому етапі його лету, а на летовищі у Фукуока ждав уже сильний відділ поліції. Проте терористи заборонили відчиняти двері й заявили, що коли поліція буде намагатися силою зупинити літак, або коли пілот не послухає їх, то вони знищать літак з усіма його 119 пасажирами й сімома членами залоги — сильною бомбою. Летунська обслуга зумисне доповнювала пальне дуже помалу і поліція старалася переконати терористів, щоб вони вийшли з літака, але ці заходи не мали позитивного наслідку.

Коли літак відлетів з Фукуока і наблизився до берегів Кореї — його обстріляли північно - корейські комуністи. Тоді пілот приземлився на летовищі біля Сеулу столиці вільної Південної Кореї. Хоч власті на тому летовищі замаскували всі зовнішні познаки, що це Південна Корея і старалися переконати терористів, що вони вже в Пйонґянґу — ця тактика не вдалася. Після кількох годин пересправ терористи погодилися тільки звільнити 23-ох пасажирів жінок, дітей і одного старого мужчину. 115 осіб ще залишились в літаку, між ними два американці. Покищо не відома дальша доля літака.

„Енциклопедія Брітаніка" рекомендує своїм читачам Англомовну Енциклопедію Українознавства

Піттсбурґ, Па. — Відома „Енциклопедія Брітаніка" рекомендує своїм читачам, які бажали б мати основніші інформації про Україну, щоб вони користувалися виданою старанням і коштом Українського Народного Союзу у видавництві університету в Торонті Англомовну Енциклопедію Українознавства, додаючи, що вони з приємністю читатимуть цю джерельну працю. „Брітаніка" висловила свою рекомендацію в цій справі в листі редакційної асистентки пані Юдіт Глей до нашого громадянина Євгена Зварича у відповідь на його листа із поважними застереженнями до поданих у „Брітаніці" інформацій про Україну, її історію і культуру. Лист п. Зварича і відповідь „Брітаніки" будуть надруковані в англомовному „Українському Тижневику".

Брошура д-ра М. Данилюка про наркоманію має найширший відгомін



З кінцем лютого Український Народний Союз і „Свобода" видали своїм коштом в англійській і українській мовах брошурку д-ра Михайла Данилюка: „Наркоманія і зловживання ліками" та розіслали її безкоштовно, порядком своєї служби народові, усім своїм читачам і предплатникам. Брошуру видано тиражем 20,000 примірників в українській мові і стільки ж в англійській мові. Трапилося, що цю брошурку опубліковано в тому власне часі, як в Америці і Канаді, як і в багатьох інших країнах світу, урядові аґенції та приватні суспільні організації почали справжню крусаду проти загрозливої пошести вживання наркотиків і зловживання ліками, головно серед молоді, що з черги доводить до зросту злочинства та багатьох інших суспільних лих. Це з черги причинилося до того, що брошура д-ра М. Данилюка має найширший відгомін, як серед українців, так і серед їх співгромадян в ЗСА і Канаді. До УНСоюзу і „Свободи" кожного дня надходять листи від установ і приватних осіб з проханням надіслати додаткові примірники брошури, яка поважно причинилася до свідомости і зацікавлення загалу відносно загрози наркоманії. До в-ва звернувся п. М. Ільчук, редактор Українського Відділу Міжамериканських Публікацій, яка видає в англійській, еспанській, французькій, українській та інших мовах журнал „Ознаки нашого часу", прохаючи дозволу використати брошуру в цьому журналі. Брошуру про наркоманію передруковує за згодою „Свободи" в лемківській говірці газета „Карпатська Русь" в Йонкерсі, супроводивши цей передрук редакційною статтею про загрозливість наркоманії та признанням для УНСоюзу за активну участь у боротьбі проти цієї загрози. Одержано цілий ряд зворушливих листів від батьків, діти яких впали жертвою загрози. Рівночасно з публікацією брошури, Т-во Українських Лікарів та ряд інших установ влаштовують публічні вібрання, конференції та симпозіюми для дальшого освідомлення громадянства, зокрема молоді, про загрозу від наркоманії. Великими ентузіястами в цій крусаді є з рамени Асоціяції Українських Учителів двоє молодих її членів, Галя Дуда і Сергій Дяченко, які, крім всілякої іншої наполегливої активности в цій крусаді, подбали про публікацію в англомовному „Українському Тижневику" серії статтей на ці теми. Кампанія без сумніву причиниться до зменшення загрози дальшого поширення наркоманії та зловживання ліками.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

У САН ФРАНСІСКО ВШАНУВАЛИ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Сан Франсіско, Каліф. — Заходами місцевого Відділу УККА відбулась 22-го березня Шевченківська Академія, в приміщенні укр. православної церкви при 7-й вулиці. Доповідав В. Кричевський, деклямували молоді Ляля Шулежко та І. Кісь, з сольоспівом виступала Зоря Персидська, а пісні на слова Кобзаря та про Т. Шевченка виконав мішаний хор під диригуванням Антоніни І. Наріжної. На святкуванні було багато молоді.

ДОПОВІДЬ Д-РА М. ВАЦИКА В НТШ

Ню Йорк. — Український Військово-Історичний Інститут при НТШ влаштовує в суботу, 4 квітня ц. р. о годині 5-ій вечора чергову Наукову Конференцію, яку відкриє сотн. З. Стефанів. З черги д-р М. Вацик виголосить доповідь на тему „Офензива польської армії проти армії З.У.Н.Р. у світлі нових даних". Доповідь є призначена для ширшого загалу громадянства. Вхід вільний. Доповідь відбудеться в Українському Інституті Америки в Ню Йорку.

ВІДКЛИКАНО КОНЦЕРТ ХОРУ „ПРОМЕТЕЙ" В НЮАРКУ

Нюарк. — На суботу, 11-го квітня, тут був запляннований великий концерт філядельфійського хору „Прометей". Місцевий Відділ УККА, який організує цей концерт, тепер інформує, що з незалежних від нього причин концерт треба було відкликати і відкласти до осені.

У КЛЮБІ КРУГЛОГО СТОЛА БУДЕ ДОПОВІДЬ ПРО „ПОЛІТИКУ ВАТИКАНУ І НАШУ ЦЕРКВУ"

Ню Йорк. — У Клюбі круглого столу відбудеться в суботу 4-го квітня о 6:30 вечора, в залі УНДому при 2-й евню, доповідь д-р Марії Клячко на тему „Політика Ватикану і наша церква". Після доповіді — дискусія. Клюб круглого стола запрошує на цю доповідь всіх зацікавлених.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St, Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65c.
Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Гроші на практичну роботу

Самий факт, що на наради Дирекційної Ради Українського Конгресового Комітету 14 березня ц. р. явилося 87 членів керівних органів цієї центральної репрезентації американських українців, між ними також громадяни й громадянки, що прибули з далеких міст, — дуже відрадний. Він може послужити за доказ, що в нашій громаді таки існує розуміння ваги цієї нашої „централі централь", і що минулася криза, яка постала була частинно внаслідок міжпартійної нетерпимости й частинно внаслідок фальшивого підходу до проблеми співпраці і конструктивної критики. Вже останній, 10-ий Конгрес американських українців з жовтня мин. року започаткував санацію відносин на базі такого „домовлення", яке й дозволило відбути Перший Світовий Конгрес Вільних Українців. Наради Політичної й Дирекційної Рад були продовжуванням цієї здорової системи із зміненою методикою праці: з перенесенням докладного розгляду окремих справ до ділових комісій, з участю фахівців. Як у практиці виглядатиме ця праця по комісіях і які практичні наслідки дасть співпраця комісій з Екзекутивою — це ще покаже майбутність. Але доповіді і звідомлення, виголошені на обох названих вище Радах, практичні поради, висловлені звітодавцями і дискутантами, вся ділова атмосфера, в якій відбувалися наради, були доброю прогнозою.

Український Конгресовий Комітет не є установою „самою для себе". Маючи своєю ціллю репрезентувати американсько - українську громаду перед державними властями і перед цілим світом, УКК водночас репрезентує ідеї, ідеали тієї громади, отже є установою також всеукраїнського характеру. Розуміючи, що думки, проповідувані Українським Конгресовим Комітетом, мають тільки тоді прихилити до себе увагу „сильних миру сего", коли американсько - українська громада буде впорядкована, сильна, творча, — УКК мусить, поруч із своїми завданнями на зовнішньому терені, пильно й безперервно займатися внутрішніми справами нашої громади. Це роля не тільки координатора праці централь, які є членами УКонгресового Комітету, але й ініціятора та керівника. Завжди і всюди буває так, що поруч із статутами й теоріями — практична робота залежить від людей. На поправу відносин з УКК, на рівень звітів та дискусії і на всю кращу перспективу тієї установи в значній мірі вплинув факт, що до Екзекутиви й Політичної Ради та їх комісій увійшли, в більшому, як раніше, числі професіоналісти, освічені люди з прагматичним, а не доктринерським підходом до всіх справ.

Але найкращі люди нічого не вдіють, коли не мають — фондів. Усі доповідачі наводили цілу низку доконаних уже і намічених дій, які вимагають — грошей. Щоб згадати тільки: закуп і розсилка виданої Конгресом англомовної книжки „Рух уярмлених народів", закуп і розсилка книжки проф. Л. Добрянського „Вразливі росіяни", закуп і розсилка окремих відбиток з конгресового рекорду промов конгресменів і сенаторів в щорічному „Українському дні" в Конгресі 22 січня, участь в американських та міжнародніх з'їздах, акція проти відзначування сторіччя Леніна в ЮНЕСКО, а на внутрішньому терені видання запроектованої книжки „Історія української громади в Америці" — це ж акції, що вимагають фондів. Фондів вимагає кожна інформаційно - пропагандивна праця на американському й міжнародньому ґрунті, фондів вимагає теж субвенціювання різних здорових і потрібних починів на внутрішньому ґрунті, як ось потрібні нові, пристосовані до здінених відносин і вимог книжки для шкіл українознавства. Не можна також обійтися без технічного апарату.

Збірки на різні цілі досягають уже мільйонових цифр. На превеликий жаль, дві наші центральні установи превважливого характеру — Український Конгресовий Комітет і Злучений Український Американський Допомоговий Комітет далеко не одержують на свою працю таких фондів, яких потребують. Їхня праця в даному випадку праця добра, корисна й необхідна. Коли в минулому році Народний Фонд виказував 95.867.46 дол., то це така незначна сума, якої не вистачає навіть на частину намічених цілей. Не є „атракційною" наукова установа, яка видає книжки, не є атракційною організація, яка займається політикою і щоденною громадською роботою. Але вони добувають скелю в ім'я української правди. І тому розумні та жертвенні українські люди поставляться з більшою увагою посилають до Українського Конгресового Комітету і забезпечити йому потрібні фонди.

ПЕРШИЙ КРОК

Мюнхен. — Ерфурт — стародавнє німецьке місто, з гарною архітектурою. Тут відбувалися з'їзди німецьких соймів у минулих століттях, в Ерфурті приймав переможець Наполеон І німецьких князів, з них деякі, покірні його волі, одержали королівські титули (наприклад курфюрст Баварії з роду Віттельсбахів). В Ерфурті 1809 р. Наполеонові представили найбільшого поета Німеччини Гете, і до нього звернувся імператор свангелієськими словами: „Ось людина!"

В XIX віці Ерфурт увійшов в історію соціялізму як місто, в якому 1891 року відбувся з'їзд Німецької Соціял - Демократичної партії. На цьому з'їзді затверджено проєкт програми партії, що його написав Карл Кавтський. Ця програма, звана Ерфуртською, стала в своїй теоретичній частині взірцем для інших соціялістичних партій, особливо на Сході Европи. Недосвідчені в географії, деякі люди в царській Росії називали ту програму не Ерфуртською, а „Иркутською". „Иркутськ — місто в неісходимій Сибірі", як писав Шевченко.

19 березня ц. р. в Ерфурті відбулася нарада прем'єрів двох німецьких держав, створених на руїнах Гітлерової „тисячолітньої імперії": Віллі Брандта — канцлера Федеративної Республіки Німеччини і прем'єра Східньої частини Німеччини, що зветься „Демократична Республіка", Віллі Штофа. Почин до цієї зустрічі дав уряд Федеративної Республіки.

Уряд комуністичної Німеччини довго ухилявся від розмов з представниками Федеративної Республіки з відомих причин: комуністична диктатура чує себе безпечніше в ізоляції від світу, бо їй легше вести пропаганду проти „імперіялістів, колоніялістів, реваншистів" та інших „істів", які, мовляв, день і ніч гострять ножі, щоб знищити „владу робітників і селян".

Тому, давши згоду на конференцію прем'єрів обох німецьких урядів у Східньому Берліні, верховоду комуністичної Німеччини поставили ультимат Брандтові: він не смів вертатися з наради до Бонну через Західній Берлін, бо це було б знаком, що Західній Берлін належить до Німецької Федеративної Республіки.

Брандт цієї вимоги не прийняв, назвав її „дитячою". Адже він був головою управи Західнього Берліну до 1966 р. Щоб не вести зайвих дискусій, Брандт дав згоду на зустріч із Штофом в будь - якому іншому місті. Вирішено зійтися в Ерфурті.

Німецький комуністичний уряд зробив усе можливе, щоб людність Східньої Німеччини „не помітила" наради прем'єрів в Ерфурті. Станцію залізниці й готель, у якому мала відбуватися конференція, оточено поліцією в уніформах і в цивільних одягах. Дітям у школах призначено години навчання теж в другій половині дня. Відпустки в підприємствах і державних установах скасовано.

І все ж не помогло: до стації з'явилось понад тисячу мешканців „Демократичної республіки", які вітали прибулого з Бонну канцлера, в и г у к уючи: „Віллі Брандт!" В іншій комуністичній країні під протекцією Москви поліція стріляла б на таку демонстрацію прихильности до „соціял - зрадника" Брандта. Але на таке злочинство не відважилися німецькі комуністи в той момент, коли очі всього світу дивилися на Ерфурт.

„Про нараду в Ерфурті дав 20 березня звідомлення парляментові в Бонні канцлер Брандт. Він зазначив, що його зустріч з Штофом була потрібна й корисна і що за цією зустріччю прийдуть ще інші. Брандт має ілюзію, що легко й скоро вдасться унормувати відносини між обома частинами роздвоєної Німеччини. Він хоче йти вперед „малими кроками": відновити між обома державами нормальний поштовий і телеграфний зв'язок, спортові змагання, наради науковців і т. д.

Уряд Брандта заявляє, що не збирається силою прилучати Східню Німеччину до Федеративної Республіки і не має наміру чинити агресію, щоб зліквідувати комуністичний режим в Східній Німеччині. Це зрозуміло: Москва не схоче випустити на волю 18 мільйонів німців з „демократичної республіки", найціннішої колонії, з високо розвиненою індустрією.

Брандт уважає, що об'єднання німецьких територій може бути переведене тільки в рамках загально - европейського замирення. Для Зелени Західньої Німеччини супроти російського імперіялізму Брандт висловився в парляменті за приналежність федеративної республіки до НАТО, як гарантії незалежности Західньої Німеччини.

Заява Брандта викликала критику партії християнських демократів у парляменті. Промовець Ларцель говорив, що політика уряду мусить обстоювати право німецького народу на самовизначення. Це — теоретичне міркування на Сході Европи. Москва не дала самовизначення навіть комуністичній Чехо - Словаччині і задушила цей рух своїм військом 21 серпня 1968 року.

25 травня Брандт і Штоф будуть продовжувати свої наради у Касселі в Західній Німеччині.

П. А.

ВІЙНА ПРОТИ ФІКЦІЇ?

Московський журнал погрожує Ярославові Стецькові

Степан І. Джугало, що перебіг чи його „перебігли" в 1967 р. до СССР, опинився не в Україні, а в Москві, імперському центрі. Там для нього влаштували пресову конференцію. Між журналістами був француз, московський колаборант Ален Герен, який після того мав нагоду перевести з Джугалом „інтерв'ю":

„Ми заговорили про міжнародні контакти Стецька. — О, так, — сказав Джугало, він був у Чан Кай-шека і в Південній Кореї... Приглядуо також його зустріч з якимись бразилійським адміралом. — І тут, перерваши переклада, котрий допомагав нам „бесідовать", Джугало з усмішкою промовив два слова по-англійському. Він сказав: „Політикл фікшин". Він мав на увазі, що всі наміри його колишніх шефів у світовому машзабі — це політична фікція".

Такий довгий уступ, характеристичний для намагань Москви применшити значення організованих антиімперських сил у вільному світі, взято з совєтського журналика „Новое Время" (ч. 4 з 1970 р.), який виходить 8-ма світовими мовами. А. Герен, живучи вигідно з Парижі, також вважає, що діяльність ОУН, АБН та міжнародні зв'язки голови Проводу ОУН і президента ЦК АБН Ярослава Стецька — це ніщо інше, як „політична фікція". А проте, і сам він і ЦК КПСС, що видає „Новое Время", ведуть проти „політичної фікції" найгострішу атаку.

У статті Алена Герена під наг. „В тенетах антикомунізму" наведено ось такі факти:

„12 жовтня 1960 р. молодий член Антикомуністичної Ліги Народів Азії, 17-річний японець Отоя Ямагуті забив ножем провідника ліво - соціялістичної партії Японії І. Асануму...

20 жовтня 1968 р. в Лондоні відбувся міжнар. мітинг проти Москви й комунізму. Виступали кол. італійський міністер Матісо Льомбардо, українська політична діячка Слава Стецько і англійський антикомуністичний діяч Джон Грегем. Потім біля могили Невідомого Вояка поклали вінок: кол. міністер закордонних справ Данії Оле Бьєрн Крафт і, як сказано в московському журналі „колишній прем'єр - міністер" окупованої гітлерівцями України „батько" Ярослав Стецько". На вінку був напис: „Жертвам комунізму". Автор статті додає, що представники АБН та Европейської Ради за свободу передали також меморандум а н г лійському прем'єр - міністрові Вільсонові.

Усі ці факти наведено для того, щоб зробити такий висновок — о б в инувачення: „Значна частина антикомуністів і до цього часу не виключає застосування сили. Самурайський ніж Ямагуті і заклик Слави Стецько „до загального повстання" це підтверджують: „Антибольшевицький Блок Народів", який оперує в Европі, і Антикомуністична Ліга Народів Азії — це ланки одного ланцюга".

Ревний с л і в працівник „Нового Времени", згадавши про відвідини Ярославом Стецьком Тайвані восени 1964 р., підкреслює: „Поруч із Річардом Ніксоном у ті дні бачили Ярослава Стецька — президента АБН і провідника українських націоналістів після смерти Бандери. Кого ж очолює тепер Ярослав Стецько? Він є керівником п р ахильників діла Симона Петлюри, який закінчив своє життя 25 травня 1926 року в самому центрі Парижу"...

„Новое Время" не маскує своїх погроз, пишучи: „Симон Петлюра... залишив після себе в Центральній і Східній Европі ціле море крови. Його наступники — Євген Коновалець і Степан Бандера — були вбиті так же, як і він, вони теж розплачувались за пролиту кров. Як відомо, під час минулої війни й після неї „бандерівці" знищили десятки тисяч співвітчизників".

І після цього журнал вдається до такого роду інсинуації - наклепів: „Під захистом німецьких багнетів націоналісти організували в окупованій Україні, у Львові, певну подібність до „уряду", прем'єр - міністром якого став Ярослав Стецько, майбутній президент АБН. В цей період нацисти схвально відносились до створення „Української Повстанської Армії" (УПА). Ті вояки після відступу німців із СССР намагались протягом декількох років провадити підпільну збройну боротьбу на Заході України, у Східній Польщі і в Північній Словаччині".

Відомо, що перший бій частини УПА відбувся проти німців. Відомо також, що Ярослав Стецько був ув'язнений німцями - фашистами в Саксенгавзені — але „Новое Время" все побудоване на фальші. Нове у цій статті криється в чому іншому: пером француза Москва погрожує Провідникові ОУН і Президентові ЦК АБН Ярославові Стецькові фізичним знищенням. Для цього така довга розповідь і перелік привбиц українських національних провідників, які загинули з рук тієї ж Москви.

Щождо „політики фікшен" — то це лише димова заслона. Фікціями в політиці не цікавляться.

Леонід Полтава

Плянують заснувати Спілку Поліцистів

Вашингтон. — Поліцисти з численних міст стараються заснувати Крайову Спілку Поліцистів, яка буде членом Американської Федерації Праці-Конгресу Індустріяльних Організацій. Вони пробували це зробити минулого року, але голова АФП-КІО Джордж Міні заявив тоді, що до заснування Крайової Спілки треба більшого заціжавлення поліцистів. Виконний президент Міжнародного Братства Поліційних Працівників Джан Кессес заявив, що поліцисти мусять вкінці змінити такий стан, що вони є з громадянами другої кляси, яким не вільно організуватися. Він заявляє, що поліцисти не хочуть користати з права страйкувати, але вони хочуть мати право заключувати спільний договір про працю для всіх ЗСА.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПРО ЗАЯВУ МИТРОПОЛИТА

В 46-му числі Вашого щоденника Ви грубенькими черенками друкуєте оптимістичний заголовок: „Митрополит Амврозій Сенишин заявляє, що він стоїть на ґрунті помісности УКЦеркви і визнає потребу завершення її Патріярхатом".

Спасибі за новину, вп. пане Редакторе, але біля тієї новинки аж напрошувалось одно - однісіньке речення: Дав би Бог, щоб заяви Митрополита Амврозія покривались із його дією.

Богдан Тарнавський
Ню Бронсвік, Н. Дж.

ПРО „ТЕХНОЛОГІЮ НА РОЗПУТТІ"

З цікавістю прочитав статтю „Технологія на розпутті". Однак, неясно мені, як можна трактувати „технологію", як якусь особу, вину за успіхи чи неуспіхи людського інтелекту.

Історія показує, що зміни у розвитку людини, в людському довкіллі та в соціяльно - економічних умовинах були радше наслідком доброго або шкідливого застосування нею своїх знань. Технологія не була безпосередньо відповідальною за ті зміни. Навпаки — людина розвинула таку технологію яка й була потрібна для досягнення певних політичних, соціяльних та економічних цілей.

Отже, технологія неспроможна визначати майбутності світу. Числові контрольні машини, автоматизовані фабрики, компютором керована продукція та інші пляновані або існуючі досягнення забезпечать добробут, якщо відповідно будуть уживані людиною. Машина не знає моралі. Вона несвідома, що деяким продукує забагато, а інші терплять недостачу. Вона не знає, чи продукує засоби знищення, чи визволяє людину від монотонної праці й дозволяє їй йти до все більших успіхів.

Тільки людина, свідома свого існування, має моральні вартості і може розуміти, які наслідки матиме застосування її знань.

Мирослав Троян
Вотертавн, Конн.

В ІМ'Я ПРАВДИ...

В частині споминів проф. Степана Шаха „Роман Шухевич — символ незалежности" в числі з 5-го березня ц. р. подано, що в часі існування ЗУНР був в Кам'янці Струмиловій повітовим комісаром суддя Осип Шухевич. На ділі повітовим комісаром був довголітній суддя і начальник суду в Кам'янці Струмиловій Роман Петрушевич (див. д-р Іван О. Максимчук „Нарис історії роду Петрушевичів", стор. 171). Організаторами повіту були о. шамбелян Михайло Цегельський, начальник суду Роман Петрушевич і лікар д-р Яців.

Як мешканець сусіднього Радехівського повіту і учасник перевороту в 1918-му році, мені ці справи докладно відомі.

Інж. Богдан Попович
Лейквуд, Н. Дж.

ЧИ ВАРТО?

Чи варто стільки місця й уваги присвячувати парковізаповідникові „Софіївка" тоді, коли є стільки пекучих проблем і тем у нашому житті, яких через ощадність місця не порушується в нашій пресі. Чи варто займати увагу читачів справою „Софіївки", яка, до речі, не є витвором українськ[ого] духа, культури й потреб, а була створена потом, кров'ю й конами українського люду чужинецьким, ворожим нам магнатом, що зробив це лише для того, щоб задовольнити примхи своєї наредженої жінки, будь вона італійка чи грекиня.

Справа тим більше не варта дискусії, що люди, які завірають в ній голос, товчуть воду в ступі й самі признають, що „не пам'ятають", або „не знають".

Володимир Барагура
Вудгейвен, Н. Й.

ЧИ УКРАЇНА — ТАБУ ДЛЯ „НЮ ЙОРК ТАЙМСУ"?

Що „Ню Йорк Таймс" не має особливих симпатій до української, це нікому не новина. Все таки можна було б вимагати від такого престижевого і впливового часопису журналістичної об'єктивности хоч би у звітуванні про події дня. На жаль, у речах, що стосуються України і українців, цього не видно.

Читачі „Свободи", мабуть, завважили, що у повідомленні про недавню смерть інж. С. Яцушка (передруковану з „Таймсу" в „Свободі" з 19 березня) не згадано про його національність. Там написано тільки, що покійний „приїхав до ЗСА з Чехо - Словаччини в 1948-му році". Важко повірити, щоб автор цієї, відносно довгої, біографічної довідки не знав про країну народження покійного.

Ще більше необ'єктивні інформації подав „Таймс" минулого місяця (з 18. II., стор. 44) у статтях про недавно померлого жидівського письменника і нобелівського лавреата, Шмуля Агнона (Чачкеса). В одній статті написано, що він народився у польській Галичині (Поляндє Галиція). В Бучачі, в 1888 р. Авторові статті напевно відомо, що в 1888 р. Бучач був не у Польщі, а в Австро - Угорській імперії, а тепер він є не в Польщі, а в Українській ССР, але він волів ці факти промовчати.

В іншій статті про Агнона пише розплинчасто про „східньо - европейське оточення", в якому письменник виріс і яке зображив у своїх творах. Яке було це оточення національно читач обидвох статтей, на жаль, не довідується. Це слово, мабуть, не миле для редакції цієї газети.

А. Вовк
Едісон, Н. Дж.

М. Заклинський

ВЗАЄМИНИ НАДДНІПРЯНЩИНИ І ГАЛИЧИНИ В МИНУЛОМУ

(5)

Революція 1905-07 рр. мала сильний вплив на розуміння галицькою молоддю, зокрема університетською, української справи. Революція виявила, що наше селянство має розмах і відвагу, а в містах наш рух здобуває численних прихильників з-між малоросів і байдужих. Словом — перед нами велика майбутність. Боротьба за український університет у Львові загострилась, в народі ширилася політична свідомість. Агітація у справі виборчої реформи проходила з великою енергією, і за яскраві передвиборчі надужиття, за рани та смерть наших селян з рук жандармів заплатив власною головою намісник Галичини, граф Анджей Потоцький.

В 1911 р. московська влада заборонила святкувати століття з дня народження Т. Шевченка. Внаслідок цього в Києві відбулася многотисячна демонстрація. Тоді вперше вийшли українці Києва на вулиці протестувати проти національного гніту. Демонстранти співали українські революційні пісні, підносили оклики проти влади, вигукуючи „Геть із Росією". Влада вислала проти них поліцію і військо. Були сутички й арешти, але демонстрація відбулася також на другий день і головно лунко відбилася по всій Україні включно з Галичиною.

Після революції 1905-07 рр. взаємини між Наддніпрянщиною і Галичиною стали жвавішими і набрали нового змісту. Вільніше доходили на Східню Україну книжки і часописи з Галичини, не зважаючи на цензурні та митні перешкоди. Частіші стали обостронні відвідини й обмін думками. Письменники обох сторін співпрацювали у виданнятвах. Тому збільшилося зацікавлення ширших кол наддніпрянських громадян справами Галичини, цього П'ємонту України, недосяжного для заборон московської влади. Ті громадяни взяли участь у Просвітньому Конгресі в 1909 р., відвідували господарську виставку в Стрию, приїздили на збори Наукового Т-ва ім. Шевченка. Університетська молодь часто удавалася прогулянкою по Галичині й Буковині, зокрема, коли приїздила на всеукраїнські з'їзди молоді високих шкіл у Львові (в рр. 1909 та 1912), на січові свята чи на січово-сокільський здвиг у 1914 р., в роковини Шевченка.

Також цікавилися наддніпрянці галицьким приватним шкільництвом. Почали посилати дітей в науку до приватних гімназій, головно до рогатинської. Це було дуже потрібне й корисне для поширення державницького світогляду в московській займанщині. Коли австрійський цісар заповів у 1914 р. заснування нашого університету, до українського клюбу в австрійському парляменті наспіли численні телеграми з-над Дніпра.

Наддніпрянські письменники почали по революції частіше відвідувати Галичину, особливо Гуцульщину. Їх приманювала краса Карпат і екзотичність пастарських гуцульських вичаїв та міфологічних вірувань. На тому багато скористала наша література. Коцюбинський написав свою високовартісну повість „Тіні забутих предків" і приготовляв другу, дише смерть перешкодила написати її. Олесь написав на Гуцульщині кілька жмутків поезій на тему краси Карпат і гуцульської міфології. Гнат Хоткевич, що втік від арешту, а під загрожував йому по революції, довго жив у Жаб'ю та довкільних селах і написав повість із гуцульського життя „Камінна душа". Він так захоплювався гуцулами і їх віруваннями, що написав ці теми три драми і зорганізував гуцульський театр, який зразково відігравав. З тим театром їздив він по містах Галичини, а коли вже його політична „провина" передавнилася і він дістав змогу вернутися в московську займанщину, забрав собою й театр і побував із ним у багатьох містах на Східній Україні.

„Революція 1905-07 рр. причинилася в московській займанщині до відродження національної свідомости, а в Галичині зміцнила й поглибила державницьку свідомість. Особливо від 1908 р., коли між Росією й Австрією зарисувалися дуже поважні непорозуміння на Балканах і можливість війни між ними набрала реального вигляду, галицька молодь почала думати про конечність нашої активної участи в противмосковській війні. Питаннями, зв'язаними з тією справою, займалися з'їзди нашої студентської молоді у Львові. Коли ж у 1913 р. вдалося нашим послам добути у Відні дозвіл засновувати військові товариства, поширилися вони впродовж кількох місяців скрізь по галицьких містах.

На жаль, у 1914 р. війна припинила той високовартісний наш розвиток. Якщо такі умовини були б існували ще хоч 20 років, що виросло в Галичині, але головно в Наддніпрянщині, нове покоління, то наша держава мала б ще дні вдержатися, хоч потуги світу були б тоді до нас такі ворожі, як були в рр. 1918-20. А то за тих 9 років, що минули від революції 1905 р. до першої світової війни розвій нашої нації не встиг ще дійти до такого рівня, щоб ми вже вповні дозріли до державного будівництва, щоб позбулися різних політичних пересудів та ілюзійних надій хоч би на спільний фронт з ворожою до нас московською демократією, а всі сили звернули б на скору й добру організацію держави й армії.

Хоча ми, політична еміграція, ще й досі мало в нас соборности в буденній практиці нашого громадського життя. Правда, є різниці в поглядах і підході емігрантів з наших Східніх і Західніх Земель до різних питань політики й культури, а частинно й у товариському житті. Причиною тих різниць є півторастолітнє існування кордону між нашими Східніми і Західніми Землями і впливи сусідніх народів у тому довгому часі — але головно 60 років життя Галичини в конституційній державі та в енергійній боротьбі з поляками, які всіми способами утруднювали наш розвій. Щє й з додатком 20 років життя в неволі, в польській державі, з пацифікаціями, тюрмами, таборами — і з боротьбою УВО та ОУН. З другого боку, на Східніх Землях — безупинна нагінка на наш культурний розвій від 1847 р. абсолютистичної царської влади і чверть століття жорстокого большевицького терору (до 1944 р.) стали причиною деяких змін у вдачі та поглядах емігрантів зі Східніх Земель.

Ми повинні боротися з таким станом з великою обосторонньою толеранцією для гих історично повсталих різниць, бо він утруднює осягти в нашій громадській праці і є корисний лише для нашого ворога. Напрява тої ситуації вимагає вирозуміння і безсторонього розвязку.

(Кінець)

БУДІВНИЧІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ В ЙОГО 75-РІЧЧЮ 1969 Р.



440 В. Дідюк 271 · 292 Е. Репета 155 · 83 С. Гавриш 120 · 432 Б. Зорич 101 · 341 В. Гірняк 71 · 221 Т. Шпікула 67 · 346 Р. Чучкевич 66 · 379 М. Семків 66 · 63 М. Турко 61 · 277 Е. Гомотюк 60 · 153 І. Одежинський 55 · 292 П. Федик 54 · 94 Люба Басько 53 · 14 М. Отрок 51 · 88 В. Квас 51 · 340 Ст. Букшована 40



361 І. Пригода 39 · 170 Д. Дидик 38 · 174 А. Слюсарчук 38 · 367 В. Попович 38 · 451 С. Омельченко 38 · 427 П. Дяків 36 · 437 М. Малинівський 36 · 114 М. Ткачук 35 · 173 П. Щерба 34 · 445 І. Геврик 34 · 353 В. Оріховський 33 · 361 Р. Крупка 33 · 432 В. Пінковський 33 · 39 І. Пиндус 31 · 42 П. Головачук 31 · 182 І. Живицький 31



316 В. Гавриляк 31 · 25 Квітка Стецюк 30 · 217 Т. Кубарич 30 · 257 П. Сильчак 30 · 348 Марія Макар 30 · 361 В. Вишиваний 30 · 430 І. Скальчук 30 · 440 Софія Куца 30 · 484 В. Запаранюк 30 · 238 П. Мороз 29 · 287 О. Стецура 29 · 422 Т. Тещук 29 · 155 М. Фединишин 28 · 344 Т. Бутрей 28 · 352 Я. Щербак 28 · 158 А. Сапоцький 27



234 І. Іваник 27 · 271 І. Чопко 27 · 321 Д. Чук 27 · 327 А. Констянський 27 · 336 Г. Кісіль 27 · 385 Я. Карп'як 27 · 5 М. Хоманьчук 26 · 32 Анна Хомин 26 · 349 М. Захарко 26 · 360 І. Гаврилюк 26 · 407 В. Шаран 26 · 434 Д. Попадинець 26 · 430 І. Кінгницький 26 · 47 Анна Гарас 25 · 53 К. Сачко 25 · 55 А. Шадий 25



292 І. Ващук 25 · 147 І. Заворський 25 · 161 А. Джула 25 · 171 Стела Раси 25 · 402 Я. Бурій 25 · 204 В. Палідвор 22 · 127 І. Була 21 · 345 М. Дербуш 21 · 462 Я. Фаренич 20 · 465 Текля Мороз 20 · 305 М. Гентош 19 · 78 І. Петрунько 18 · 156 Б. Новак 18 · 182 А. Гнатюк 18 · 364 В. Владика 18 · 372 С. Ярема 18



337 Е. Притула 17 · 57 В. Жмудь 17 · 70 М. Жук 17 · 267 І. Фліс 17 · 436 П. Вербовецький 17 · 17 Я. Билень 17 · 13 П. Шевчук 16 · 34 Л. Блонарович 16 · 102 М. Бобечко 16 · 220 І. Мелінишин 16 · 245 М. Мартинешко 16 · 266 В. Труфин 16 · 307 Д. Галонька 16 · 375 П. Тарнавський 16 · 7 Гелена Словік 15 · 423 С. Куропась 15



8 В. Мандзій 15 · 22 Олена Олек 15 · 206 Л. Гардік 15 · 238 Анна Ремік 15 · 320 І. Малко 15 · 387 В. Олійник 15 · 397 М. Нич 15 · 423 М. Ольшанський 15 · 6 А. Вовк 14 · 177 І. Лаба 14 · 268 Е. Барилка 14 · 295 С. Мотрович 14 · 342 о. П. Мелех 14 · 458 Ф. Стахів 14 · 230 П. Ліщак 13 · 281 М. Волошин 13



283 П. Пироганич 13 · 284 І. Василюка 13 · 347 Катерина Гордон 13 · 362 Ф. Петрик 13 · 375 І. Даньківський 13 · 444 Л. Вовк 13 · 469 К. Чорномаз 13 · 32 М. Хомин 12 · 37 Анна Гнатюк 12 · 45 М. Сенек 12 · 76 В. Салабун 12 · 120 В. Рефт 12 · 121 А. Гадз 12 · 235 М. Бобер 12 · 270 М. Баран 12 · 293 Марія Демидчук 12



293 Марія Душник 12 · 383 О. Хома 12 · 418 І. Мельник 12 · 452 Марія Сцебело 12 · 5 А. Малан 11 · 48 С. Івасечко 11 · 106 А. Іванюк 11 · 123 І. Голик 11 · 221 І. Михальцевич 11 · 251 Т. Шмагала 11 · 261 П. Арконтин 11 · 289 В. Гусар 11 · 472 Стефанія Кочій 11 · 16 М. Москаль 10 · 42 І. Хомко 10 · 43 В. Сивачик 10



86 І. Серант 10 · 150 І. Тарнавський 10 · 173 Ірена Щерба 10 · 183 Д. Копильківський 10 · 191 Р. Колодій 10 · 194 Я. Падох 10 · 213 В. Колак 10 · 222 Я. Криштальович 10 · 240 О. Стецик 10 · 270 А. Шаран 10 · 274 А. Добрянська 10 · 278 Св. Ваславська 10 · 290 Михайлина Іваник 10 · 325 В. Цюпа 10 · 339 С. Лупацій 10 · 358 Катерина Мураль 10



368 С. Ковальчук 10 · 408 І. Курман 10 · 414 І. Телюк 10

СПИСОК ОРГАНІЗАТОРІВ, ЯКІ ПРИДБАЛИ 10 АБО БІЛЬШЕ ЧЛЕНІВ І НЕ ПРИСЛАЛИ СВОЇХ ЗНІМОК

1. (371) Ю. Баранюк — 28; 2. (96) Н. Драпала — 20; 2. (105) И. Ракочий — 20; 4. (176) М. Остап — 20; 5. (473) Віра Баніт — 18; 6. (142) М. Маркович — 14; 7. (371) Марія Герус — 14; 8. (137) М. Колодруб — 13; 9. (15) О. Знюк — 12; 10. (276) О. Білик — 12; 11. (371) Стефанія Стеців — 12; 12. (216) Б. Одежинський — 11; 13. (242) С. Мазур — 11; 14. (481) М. Сивий — 11; 15. (12) В. Лучкань — 10; 16. (116) С. Шилькевич — 10; 17. (194) Е. Манацький — 10; 18. (398) В. Галич — 10; 19. (399) Р. Припхан — 10; 20. (450) Евстахія Мілянич — 10.



439 В. Зацерковний 10 · 478 В. Остапюк 10

Богдан Зорич

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В КАНАДІ

(ПІДСУМКИ ЙОГО ПРАЦІ В 1969 Р.)

На початку цього інформаційного звідомлення треба підкреслити, що всі плянування організаційного апарату в Канаді в напрямі скріплення громадсько-фінансового значення УНСоюзу мусимо розглядати з позицій цілости УНСоюзу, всієї його системи під аспектом гармонійного поєднання методики праці на обох теренах.

До таких вихідних позицій заставляють нас, союзових виконавців організаційних завдань у Канаді, однакові ідейні заложення основних напрямних праці, однакові завдання УНСоюзу на обох теренах та вкінці безперебійне прямування майже 90-тисячної зорганізованої української союзової збірноти до створення потужного всеукраїнського економічно-фінансового фактора, так конечно потрібного до розбудови важливих ділянок нашого національного життя. Розбудова культурних вартостей, зберігання і поглиблення історично-духової спадщини нашого народу, устійнення і реалізація виховного ідеалу для українського молодого покоління в діяспорі, розбудова пропаґандивного сектора серед чужого світу про Україну, підносить УНСоюз до висот організації широкого загально - українського характеру, фінансова допомога якого мала б іти в напрямі здійснення цих наших невідкладних потреб.

Звітуючи за цілість проробленої у минулому 1969-му році праці в сімох провінціях Канади, слід відмітити ці стимулюючі моменти, що загрівали наше ідейне союзове членство до праці в Канаді.

Моментами, що оживляли організаційне союзове життя в Канаді були: устійнення і узгіднення усіми членами Головного Уряду УНСоюзу з Канади пляну цілорічної програми праці, розподіл цієї праці і поодиноких функцій у терені, координація організаційної дії, постійний контакт з усіми клітинами УНСоюзу в Канаді в її сімох провінціях, ділові організаційні зустрічі й вишкільні конференції з відповідальним членством поодиноких Відділів і Округ.

Щоб живіше пульсувало організаційно-союзове життя в Канаді, особливим піклуванням огорнено організаційний відтинок, на який кинено всіх щонайкращих організаційних робітників, які в 1969-ому році практичною працею доказали, чого можна добитись спільним зусиллям.

Висліди цієї праці такі:

Округа Торонтонська зорганізувала 353 членів (89.09 відсотків квоти); Ніяґарська — 181 члена (164.54%); Монтреальська — 140 членів (93.33%); Вінніпезька — 173 членів (144.15%); 4 Відділи полудневого Онтарія — 15 членів (33.33%). Разом зорганізовано 862 члени у 1969 році.

Нові члени і висота їхнього забезпечення

На день 31 грудня 1969 року Канада забезпечила: у молодечому департаменті — 204 члени на 295.000 дол. забезпечення; в департаменті старших— 494 члени (1,142.000 дол. (обезпечено від випадків), — -64 члени (820-000 дол.). Разом забезпечено 862 члени на 2,257.000 дол. забезпечення. У 1969 році пересічна висота новозабезпеченого члена виносила 2,618.32 дол.

Стан усіх членів у Канаді на 31 грудня 1969 р.

Активні члени: у молодечому департаменті — 2,559 на 2,579.000 дол. забезпечення; в департаменті старших — 5,099 (7,110.500 дол.); АДД (від випадку) — 1,002 (5,010.000 дол.). Разом активних членів було 8,660 забезпечених на 14,699.500 долярів.

Неактивні члени: у молодечому департаменті — 178 (144.424 дол.); департамент старших — 275 (232.047 долярів).

Усіх разом членів у Канаді було 9,113, забезпечених на 15,075.971 долярів.

Пересічна висота забезпечення кожного члена в Канаді у відношенні до загального стану членства в Канаді і цілої забезпеченевої суми виносила 1,765.15 дол.

Для повної орієнтації слід пояснити, що Канада, навіть не враховуючи 164 членів забезпечених в клясі АДД (від випадку), яких забезпеченева сума виносить 820.000 дол., зуміла зорганізувати на вартісні життьові грамоти в 1969 році 698 членів із асекураційною квотою 1,437.000 дол., і в пересічі піднести кожному членові забезпечення до висоти 2,058.73 дол.

Наведені статистичні дані говорять, що Канада висотою забезпечення, вартістю членських грамот і висотою премій йде в авангарді забезпеченевого походу УНСоюзу і з кожним роком зближається до вимог справжнього забезпеченевого бизнесу.

Тільки за один рік, який забрав нам дуже багато членства, що природньо мусіли відійти із рядів активних союзовців, ми все таки при кінці 1969 року замкнули баланс нашої праці збільшенням нашого членства в Канаді на 159 членів, а забезпеченеву суму віднесли на 1,170.762 дол.

Це чималий дорібок, над яким трудились наші невтомні організатори, секретарі, союзові патріоти й віддані союзовій ідеї члени. Про них, бодай, коротко постараюсь згадати й підкреслити їхню організаційну працю.

На терені Канади діють 60 відділів, отже стан залишився такий самий, як і при кінці 1968 року. Вправді в першому квартал 1969 року зорганізовано в Ріджайні, Саск., новий 421-ий Відділ, але теж і один Відділ УНСоюзу в Монтреалі ч. 491 включено, внаслідок смерти секретаря бл. п. Приймака, до інших, існуючих на терені Монтреалю Відділів.

За минулий рік активність поодиноких Відділів дає нам ось такий образ:

1 Відділ зорганізував понад 50 членів, що становить 1.66%;

11 Відділів зорганізували від 25 до 50 (18.33%);

20 Відділів — від 10 до 24 (33.33%);

19 Відділів — від 1 до 9 (31.66%);

9 Відділів виказалися неактивними (15.00%).

Найбільш активними організаторами й секретарями виказались: гол. радний В. Дідюк, Є. Омельченко, П. Дяків, В. Піньковський, С. Куца, Т. Мороз, Я. Бурій, В. Шаран, П. Вербовецький, І. Геврик — гол. контролер, Лев Вовк, Бернард Корчинський, Ерна Кудеревко, М. Наконечний, О. Касюхнич, Т. Войтів, І. Хрін, В. Шаран, П. Самець, Ф. Стахов, Р. Фаринич, І. Курман, І. Мельник, В. Зацерковний, Д. Заневич, К. Чорномаз, В. Остапяк, Ярослава Спольська, Віра Баніт, П. Дубас, В. Куць, Ліда Шульгин, Брониславa Мельник, М. Перейма, Проців, П. Сахаревич й інші, що зорганізували по кілька членів до своїх Відділів.

До виказаних організаторів та відділових секретарів для повнішого образу слід додати, що гол. радний Дмитро Попадинець зорганізував теж 26 членів, а мені довелось замкнути організаційний відтинок числом 101 приєднаного мною у минулому році члена. Найвищим числом зорганізованих членів виказався обласний організатор Василь Дідюк, виписавши аплікації для 272-ох нових членів.

Я не буду аналізувати в цій статті мою працю як заступника гол. предсідника УНСоюзу й директора Канадійської Канцелярії, бо це зовсім інший характер звітування і це за обширний матеріял до обговорення. Я можу тільки сказати, що кожна ідея вимагає своїх носіїв-пропаґаторів. Ця ділянка вимагає обережного підходу, розумного слова, логічної арґументації. Мені доводилося багато разів виступати із пропаґандивними про УНСоюз доповідями. Вітав від УНСоюзу Крайові З'їзди, Конференції, Ювілейні святкування, говорив у радіопередачах, на союзових зустрічах, був популяризатором ідеї УНСоюзу, його передової ролі й національної вартости скрізь, де доводилось мені публічно виступати.

І ось на базі пройденого етапу і успішного закінчення організаційних змагань за 1969-ий рік, перед нами на всю ширінь виринає нова проблема активнішого старту до конвенційного організаційного змагу, до напруження усієї своєї енерґії на відтинку збільшення членства, до справжньої мобілізації всіх секретарів і вибраних конвенційних делеґатів, для найосновнішого прицілу нашої праці, яка вміщається у реальному кличі — кожний делеґат приїздить на 27-му Конвенцію УНСоюзу з 10-ма здобутими аплікаціями, а всі союзові клітини в Канаді вносять у передконвенційний баланс руху членства 400 нових із Канади членів.

Сучасна доба не толерує застою або повільної і інертної дії, тому віримо, що всі ми пристосуємось до вимог асекураційної конечности і реалізації проголошених завдань.

МІСЦЕ І РОЛЯ ОКРУЖНИХ КОМІТЕТІВ УНС

І. ЧИМ Є СЬОГОДНІ ОКРУЖНІ КОМІТЕТИ

Обговорюючи працю Окружних Комітетів Відділів УНС та їхнє місце в структурі цієї найбільшої у вільному світі української громадської організації, мусимо відразу сказати, що в теорії ця справа розв'язана задовільно. Зате в практиці не завжди так є, як повинно бути і як передбачає Правильник Окружних Комітетів.

В чотирнадцяти розділах Правильника Окружних Комітетів докладно з'ясовано не лише мету й методи діяльности цих Комітетів, але процедурні й формальні приписи, до яких, мабуть, нічого додати не можна. Два основні розділи цього правильника в багатьох точках з'ясовують такі широкі рямки діяльности Окружних Управ, що, коли б їх виповнити хоч на половину, то вони сповняли б величезну ролю в праці УНС і в житті української громади. Але це в теорії, а чим на практиці є сьогодні Окружні Комітети Відділів, що і як роблять і які висліди їхньої праці?

Відповісти докладно на це питання можна б тоді, коли б мати в руках усі їхні звіти, кореспонденцію з Головною Канцелярією і т.д. Але це була б студія, а це ані не є моїм бажанням.

Тут треба відразу відмітити, що про діяльність Окружних Комітетів замало в нашій пресі, конкретно в „Свободі", *пишеться*. А вістки в пресі про зроблену роботу, про успіхи, чи про неуспіхи не є самореклямою. Публічні звіти, звіти в пресі є фактичним закінченням роботи, без них робота не повна і її наслідки не такі, як можуть бути. Вся робота, яку ведуть Окружні Комітети, є громадською, навіть тоді, коли вона відбувається тільки в рямках Відділів УНС і спрямована на придбання нових членів. Тому громада мусить знати про неї, мусить знати про те, що діється в її нутрі. Тут треба підкреслити: Окружні Комітети виконують багато більше праці ніж те, що вони подають до відома. Ніхто не може сумніватися, що першим уліпшенням в праці Округ мусить бути усунення цього недостатку.

Згідно з Правильником, завдання окружного Комітету потрійні: а) праця з Відділами і для Відділів Округи, б) праця для УНС, як цілости, в) праця для української громади. Цих трьох ділянок не дасться ніколи точно розмежувати, бо вони доповняють себе.

Праця з Відділами і для Відділів мала б обнимати не лише вишкіл союзових діячів („підвищення ідейного та технічного рівня" — як це каже Правильник), але, поза такими загальними вимогами, як координація праці й репрезентація на терені Округи, „спільне плянування та переведення в життя" всіх тих завдань, що їх передбачає Правильник. Така вимога Правильника! А кілька Окружних Комітетів виконують цю самозрозумілу вимогу?

Не інакше і з працею для УНС, як цілости. Скільки Окружних Комітетів застановлялися й обмірковували, а потім переводили в життя „вибір шляхів та засобів розвитку УНС"? Певно, були тут і там якісь заходи, може одна-дві наради, може ширша доповідь, але ледве чи їх наслідком члени Союзу, а головно його активніші діячі, дуже поглибили знання всіх проблем праці і росту Союзу,

Боюся, що не багато різниці було і на загально-громадському відтинку.

Але прошу не розуміти мене зле. Окружні Комітети УНС працюють, деякі навіть з немалим успіхом. Їх видно і в житті УНС і в праці цілої нашої суспільности, але це далеко не те, що вони можуть і повинні зробити, що їм припоручає Правильник і чого від них вимагає життя. Бо немає в першу чергу того, про що говорить точка „а" четвертого розділу Правильника, тобто немає координації праці цілої Округи і всіх її активних діячів. А цієї координації немає, бо з маленькими вийнятками Окружні Комітети працюють без виразного устійненого пляну, в якому не лише були б визначені всі завдання й етапи їхньої реалізації, але теж призначення кожному Відділові і кожному активному діячеві.

Через те, хоч багато людей працює віддано й жертвенно, але немає загальних рямок і системи, і це виходить неначе припадково. А ті, що роблять, не мають перед собою цілости своїх завдань, не зовсім здають собі справу з того, яку ролю вони сповняють у великій машині і як від них залежать загальні успіхи й здобутки. Навіть нераз дуже активні й успішні організатори працюють „в одиночку", а не як важливе звено великого ланцюга, від якого залежить сила цілого ланцюга, як частина системи, що посувається широким фронтом до наміченої мети.

Було б несправедливо думати, що це все є наслідком занедбання, неусвідомлення, чи неуваги діячів Окружних Комітетів. Далеко ні. В цьому є велика частка, може власне найбільша, в поставі головних чинників Головного Уряду УНС. Посмію так твердити, бо за довгий час, коли я мала змогу приглянутися до тієї проблеми, майже не було слідів зрозуміння тих чинників до цієї, на мою думку, одної з найважливіших, а сьогодні може таки найважливішої проблеми в рості УНС. Якось не було видно зрозуміння, що ми опинилися в зовсім нових умовинах, а УНС перед новими завданнями і, що розв'язуючи їх, треба шукати нових шляхів.

Може це за песимістична картина? Може! Але тоді хай ті, які думають інакше, поділяться своїми думками й поглядами.

ІІ. ЧИМ ОКРУЖНІ КОМІТЕТИ ПОВИННІ БУТИ?

За довгі роки й десятки років свого існування і своєї успішної діяльности УНС придбав понад тридцять мільйонів майна. Дуже поважний осяг, але багато поважнішим осягом є тих близько сто тисяч членів, що фактично творять Союз. З маленької групки людей десь у Богом забутому пенсилвенійському вуглекопному осередку до такої армії був напевно не легкий шлях.

Сто тисяч людей, сто тисяч членів — це сто тисяч потреб, поглядів, вимог, заінтересувань і клопотів. Величезне поле до попису, але це більше завдання до виконання. Бо врешті-решт УНС не є ані для накопичування мільйонів, ані для якоїсь репрезентації, але для служіння тим людям, для виконування для них і разом з ними наших ширших плянів і прагнень. Щоб це робити, він мусить мати завжди безпосередній доступ до тих людей, живий контакт з ними, спільне розуміння життєвих потреб.

Уявім собі на хвилину, що Головний Уряд УНС через свою Канцелярію намагається безпосередньо у всі справи вглядати, їх контролювати і ладнати, за них відповідати. Кожному ясно, що це неможливо і що в короткому часі при такій поведінці Головна Канцелярія потопала б у стосах неполагоджених справ.

Власне тому покликано до життя Окружні Комітети, об'єднання, які мали б стати між Відділами і Головним Урядом і ладнати всі ті місцеві справи, які не вимагають вгляду головних чинників. Таким чином Окружні Комітети мали б безпосередньо кермувати Відділами і їхньою роботою в тому обсязі, який не вимагає Централі. Іншої розв'язки не може бути. Але на цьому не кінець. Окружні Комітети, щоб сповнити свою ролю, мусять мати відповідних людей, які знають загальні потреби і вміють їх задовольнити. І щойно тоді зможуть вони станути на висоті.

Тут можна заризикувати твердження: без відповідних, міцних, обсаджених кваліфікованими діячами Окружних Комітетів Союз не зможе вийти на новий щабель розвитку, подолати тим завданням, які диктує життя і використати всі можливості в терені. З того прямий висновок: вся увага Головного Уряду в сучасних умовинах мусить бути звернена на те, щоб Окружні Комітети в найкоротшому часі станули на висоті своїх завдань, щоб вони стали тим, чим вони мусять бути, а саме хребетним стовпом УНСоюзу і головним інструментом його діяльности в терені. Без цього Союз не зможе обхопити цілого терену, дійти до кожної української людини. Щоб Окружні Комітети станули інструментом до осягнення тієї цілі, треба ще великої праці, а насамперед треба зрозуміння до їхньої ролі і місця в цілій системі УНС.

Праця в цьому напрямі мусить починатися від вишколу відповідної скількости людей в кожній Окрузі, з якої могли б рекрутуватися члени Окружних Комітетів та активні діячі Округи. До осягнення того ще довга дорога. Бо скільки відбулося вишколів різних курсів і вишколів в УНС, по Округах, а як мало з них було присвячено власне вишколові працівників на окружному поземі! А як мало з'ясована в нас ціла життєва проблематика праці Округи, її методи, розуміння і підхід до справ. І з цього треба починати. Треба опрацювати програму вишколу і програму праці, з'ясувати тим, що тому поземі діяльні не лише те, що Окружні Комітети мають робити, але теж і те, як це робити.

Комусь може здаватися, що це початок великої реорганізаційної праці в УНС. Може воно й так. Бо ж кожному мусить бути ясно, що після стільки років праці, після таких здобутків, та, що найважніше в зовсім відмінних життєвих умовинах, таки мусить прийти час на реорганізаційні заходи, на шукання нових методів.

Добрий Правильник Окружних Комітетів — це початок, фундамент, на якому повинна бути збудована програма і методика. Бо коли хтось думає, що вистачить знати, що треба, а вже дороги до виконання цього знайдуться, помиляється. Не в сьогоднішньому, насиченому конкуренцією й величезною можливістю виборів, американському світі. Ось для прикладу: в Окружному Комітеті, де я працюю, різні члени Управи вже майже рік клопочуться над тим, як би то перевести „перепис" цілого нашого населення, завести „свій катастер", як висловлювався один із членів, і дотепер ми не знайшли дороги до виконання цього. Ми прямо не були в силі зробити цього. Хоч кожному з нас ясно, що кожна українська родина і кожна українська людина є потенційними членами УНС, що треба змагати до охоплення їх усіх, що це є величезне наше загально громадське і загально національне завдання, все ж таки ми цього не зробили. Признаюся, ми навіть не дуже знаємо, як найкраще й найлегше це зробити.

Хтось мусить це і подібні практичні завдання обдумати і дати „методологічний посібник", який давав би конкретні вказівки, зміцнював би наше вміння. Тоді можна буде приступити до перетворення Окружних Комітетів у те, чим вони повинні бути. Дальшими кроками будуть наради, конференції, з'їзди Окружних Управ для вишколу, звітів, для обміну досвідом. А попри це багато інших заходів.

Це все потрібне тоді, коли ми хочемо, щоб Окружні Комітети перебирали на себе властиві для них завдання і ставали хребетним стовпом УНС. А може хтось знає інший підхід до цього питання і запропонує іншу розв'язку?

Ст. Букшована

Ректор УВУ Володимир Янів в Чикаґо

Чикаґо (МД). Ректор Українського Вільного Університету проф. Володимир Янів відвідує важливіші українські осередки Америки й Канади, відбуваючи на місцях зустрічі з представниками громадянства. Зустріч в Чикаґо відбулася 27-го березня в домівці Ст. „Леви".

Чикаґівську зустріч відкрив її ініціятор Василь Іващук, проводив нею видавець Микола Денисюк, а секретарювали студенти Марта Гарасовська і Роман Ґоляш.

Ректор Володимир Янів виголосив доповідь, присвячену відзначенню 50-річчя Українського Вільного Університету (УВУ) — 1921-1971. Доповідач, подавши генезу постання УВУ та накресливши його історичний розвиток, зреферував намічений плян відзначення 50-річчя єдиного екзильного університету — УВУ.

Український Вільний Університет відзначатиме своє 50-річчя працею, що проходитеме в трьох напрямках: 1). Координація наукового світу — виконання мандату СКВУ об'єднати в дії всі українські наукові установи. 2). Затіснити зв'язки з українською академічною молоддю — зацікавити студентів УВУ. 3. Забезпечити матеріяльну базу для дальшого існування УВУ.

Після доповіді модератор вечора М. Денисюк перевів діялоґ — цікаву виміну думок між приявними українськими студентами американських високих шкіл, Н. Пилипюк, Я. Верещак, М. Губчак, Р. Ґоляш і М. Гарасовська та ректором УВУ В. Яневим.

В дискусії у формі запитів (Іващук, Артюшенко, Олійник, Ничай, Канафоцький, Самбірський і Денисюк, та відповідей прелеґента проф. В. Янева, порушено багато актуальних проблем, важливих для теперішньої і майбутньої діяльности УВУ.

Реасумуючи міркування прелеґента й голоси дискусії, вирішено створити в Чикаґо Об'єднання Прихильників Українського Вільного Університету. До Управи Об'єднання обрано алюмнів УВУ, представників організованого студентства під проводом голови Студентської Громади Т. Трусевича та представників громадянства. Управу очолив д-р Роман Залуцький — голова. Завданням Управи буде придбати якнайбільше членів прихильників УВУ та перевести на терені Чикаґо відзначення 50-річчя УВУ.

Перша виставка Галини Мазепи в Ню Йорку пройшла з великим успіхом

В минулому місяці відбулася в Українському Інституті Америки перша самостійна виставка образів Галини Мазепи. Хоча її твори ми мали нагоду оглядати на майже кожній загальній виставці Об'єднання Українських Мистців Америки та на виставках жіночої творчости, влаштовуваних Союзом Українок в Ню Йорку, — зосередитися виключно на образах нашої мисткині яка живе постійно у Венесуелі, досі не було можливо.

Тому початок цього першого власного виступу Галини Мазепи зібрав коло 200 людей добірної публіки, яка з цікавістю розглядала 25 живих і повних теплих кольорів та українського фолькльору картин приміщених із мистецьким досвідом в одній із заль Українського Інституту Америки.

Виставку відкривала пані редактор Лідія Бурачинська від Музею Народньої Творчости, заходами якого її влаштовано, а від Інституту Америки промовляв його директор мін. Ю. Ревай.

Жалко, що мисткиня не могла прибути особисто на цю імпрезу. Мала вона однак знаменитого імпресарія в особі пані Ольги Соневицької, власниці ґалерії образів в Ню Йорку, яка заініціювала цю виставку і з питоменною собі енерґією та наполегливістю перебор ола усі проблеми віддалі та перешкоди в транспорті образів із цим зв'язані.

Галина Мазепа має вже певне й добре вироблене місце серед мистців і серед нашого громадянства. Ця самостійна виставка її творів зблизила її ще більше до української публіки і затіснила зв'язок між глядачами й мисткинею.

О. К.

На допомогу потерпілим братам в Юґославії

Братство Відділу 145-го Укр. Нар. Союза в Алтуні, Па., має мало членів, та воно зрозуміло справу помочі потерпілих від землетрусі в Юґославії, і зложило свій дар в сумі $250 на цю ціль з братської каси. На дальшу суму зайнялися збіркою від членів громади п. Стах Патроник і п. Пилип Назарук. Вони зібрали суму $150.

Слідуючі члени зложили: Мирослав Лавро $50;

По $10 жертвували: Антін Лаврук, Володимир Лаврук, Пилип Назарук, Стах Патроник, Михайло Корнидло;

По $5: Павло Тетанич, Ана Нейсон, Адам Адамяк, Гнат Ґураль, Іван Корнидло, Іван Басала, Мирослав Назарук, Михайло Сливчук і Марія Росл. Василь Пасович $1.

Подяка належиться усім жертводавцям, що зложили жертву в сумі 400. для братів і сестер в Юґославії.

Гроші вислано до Укр.Допом. Комітету у Філядельфії, Па.

Стах Патроник

ВИСВІТЛЮВАТИМУТЬ ФІЛЬМ „НІКОЛИ НЕ ЗАБУДУ" В КЛІВЛЕНДІ Й ЧИКАҐО

Клівленд, Ог. — Висвітлення нового українського кольорового найкращого кінофільму „Ніколи не забуду", випрудукованого нещодавно в Канаді, відбудеться від 2 до 5 квітня в авдиторії „Парма сіньйор гайскул" при 6285 Захід 54 вул.. в Пармі, Ог. В четвер і п'ятницю — о год. 6 і 8:30, в суботу й неділю — о год. 1:30, 4:00, 6:30 та 9-й вечора. Впродовж цілого тижня, від 8 до 15 квітня, триватиме показ цього фільму в Чикаґо, зокрема в середу 8-го квітня — в Домі СУМА при 2457 Захід, Чикаґо евню. Тема цієї повнометражної кінокартини — героїчна боротьба УПА проти окупантів, яку Українська Повстанська Армія провадила під керівництвом Головного Командира ген.-хор. Тараса Чупринки.

Конференція на тему вищих студій

В суботу 4-го квітня, о год. 4-ій по полудні, в Сітон Гол Університеті, Сант Орендж, Н. Джерзі, Humanities Building, кімната 131, відбудеться конференція на тему „Вищі Студії". СУСТА, Союз Українських Студентських Товариств в Америці, влаштовує цю конференцію для середньошкільної молоді і запрошує її і її зацікавлених батьків до участи. Мета конференції — подвійна. Поперше — заохотити молодь студіювати; подруге — подати молоді і її батькам факти, які були б допоміжними їм і рішенні про вибір вищих студій.

Програма конференції складатиметься з доповідей, запитів і дискусії. Запляновані доповіді:

1) Чому треба студіювати?
2) Як вписуватися на університети?
3) Оцінка університетів і коледжів,
4) Як фінансувати вищі студії?
5) Життя при університетах і можливості занять поза викладовою залею.
6) Обговорення десятьох різних студійних концентрацій.

В програмі буде заклик до ґрадуантів середніх шкіл вписуватися в студентські громади. При цьому заклику буде інформація учасників конференції про теперішню і майбутню діяльність і цілі СУСТА та окремих студентських громад.

Л. Н.

Д-р І. Козак доповідав у Військовому Інституті НТШ

Ню Йорк. —В суботу, 31 березня ц. р. відбулася у Українському Військовому Історичному Інституті при НТШ — чергова Наукова Конференція, яку відкрив сотн. З. Стефанів. Доповідь на тему „Організація етапу Української Галицької Армії" виголосив сотн. д-р І. Козак. Прелеґент обговорив завдання та організацію етапу, що підлягав Команді Залізля і Команді Етапу Армії (званої по переході за Збруч — Етапною Командою). До завдань етапу належали: мобілізація та вишкіл вояків, інтендантура, обози, технічна, телефонічна, санітарна, ветеринарійна служба, залізничий зв'язок, преса, полеве духівництво, судівництво і пошта та полева жандармерія. Прелеґент подав з черги подробиці організації полевої жандармерії, яку переіменовано по переході за Збруч на народну та боєву сторожу. В її організації брав прелеґент визначну участь. По доповіді розвинулась жива дискусія.

ДОПОВІДІ У ВАШИНГТОН, Д. К.

Вашинґтон. — Осередок Наукового Товариства ім. Шевченка разом із місцевим Відділом Товариства Українських Інженерів Америки влаштовують в суботу 4 квітня ц. р. наукове засідання з такими доповідями: д-р інж. Василь Наконечний: „До історії підводних човнів", інж. Олександер Тимошенко: „Підземка у Вашинґтоні та її архітектура". Доповіді будуть ілюстровані. Засідання відбудеться в домі сідання відбудеться в домі укр. православної парафії, Блеґден і 16 вул., Початок о год. 7-ій вечора.

ВІДДІЛ ОМУА У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ ВЛАШТОВУЄ РІЧНУ ВИСТАВКУ

Філядельфія. — Відділ Об'єднання Мистців Українців у Америці відкриває в суботу 4 квітня о 4-й по полудні в Домі Студії, при 2322 Паплер вулиці, Річну виставку праць членів місцевого Відділу ОМУА. Виставка, яку відкриє голова Відділу Петро Меґик, триватиме від 4 до 19 квітня; в суботи й неділі від 12-ї дня до 6 вечора, а в інші дні — від 7 до 9 вечора.

Всв. о. Николай Вояковський відзначає

(Закінчення зі сторінки 1-ої)

живе в ЗСА, працюючи як парох в Брукліні-Південь, в Боффало, в Коговзі, а тепер він є парохом в Брукліні-Північ, куди його післав Преосвященний Иосиф Шмондюк, щоб рятував цілоденну парохіяльну школу, яку мали зліквідувати. Там він працює вже третій рік, і школа розвивається, а заборгований будинок поволі позбувається довгів. Ювілят о. Николай Вояковський — це відомий проповідник. Він видав кілька томів проповідей та інші релігійні книжки. Деякі з його праць були надруковані в щоденнику „Свобода". В неділю 5 квітня о. Николай Вояковський відзначає скромно 45-річчя праці в Христовім Винограднику. Він відправить Службу Божу в сослуженні священиків і просить парохіян та приятелів про „молитви за спасіння його душі", застерігшися проти того, щоб йому влаштовували якісь прийнятт і бенкети та проти всяких подарунків. Та деякі парохіяни вже склали більші пожертви на сплачення довгу за школу, якою опікується Ювілят, і це, напевно, зроблять й інші парохіяни з церкви св. Духа в Північному Брукліні в дні Ювілею свого пароха.

По полудні в неділю о год. 4-ій Оперовий Ансамбль під проводом маестра Л. Рейнаривича відіграє у великій залі парохіяльної школи з приводу Ювілею о. Н. Вояковського драму М. Кропивницького „Невольник".

Інж. М. Борецький доповідав на конференції Корпусу Армійських Інженерів

Ню Йорк. — В днях 25-26 березня ц. р. відбулася тут Технічна Конференція Корпусу Армійських Інженерів для північно-східніх стейтів ЗСА, на якій інж. Мефодій Борецький виголосив доповідь на тему „Применення інструментів для вимірювання напруги, деформацій і зовнішніх тисків у залізобетонних спорудах". На цій конференції, яку відкрив ген. С. М. Дюк, було виголошених шістнадцять доповідей суто-технічного характеру. Інж. М. Борецький взяв участь в тій конференції з рамени філядельфійського дистрикту Корпусу Армійських Інженерів, при якому він затруднений в характері структурального інженера.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

У СУДАНІ ЛІВИЙ УРЯД ЗДАВИВ бунт, що його підняли праві кола під проводом консервативних мусульманських лідерів. У столиці африканської держави Судану Хартумі відбулися вуличні бої, в яких перемогло льояльне супроти уряду військо.

У ЧЕХО-СЛОВАЧЧИНІ ЗАГОСТРЕНО приписи щодо виїзду за кордон. Закордонний пашпорт можуть дістати тільки ті особи, які матимуть довідку від свого зверхника чи пак установи, де хто працює, що виїзд даної особи є в інтересі установи.

Школа Українознавства у Вашингтоні, Д. К. відзначила 200-річчя з дня народин І. Котляревського

28-го лютого 10 кляса школи Українознавства влаштувала свято в честь Івана Котляревського. В першій частині програми п. Марта Кічоровська подала життєпись Івана Котляревського, а п. Вітуся Варварів віддеклямувала вірш Івана Франка „Іван Котляревський". П. Леся Боднарук переповіла зміст п'єси „Наталка Полтавки", а п. Оленка Курилас сказала промову. В другій частині була інсценізація ІІ-гої дії (ява 10 і 11) з „Наталки Полтавки", в якій брали участь учні школи: Наталка — Ірка Ясінська, Возний — Федір Сокіл, Петро — Олесь Сокіл, Горпина — Ірена Максимюк, Макогоненко — Ігор Копко і Микола — Івась Шморгун. Учні були і режисерами п'єси: п. Оленка Курилас і п. Марта Кічоровська. Музичне оформлення спочивало в руках Петра Ставничого. Декорації приготовила Ірена Максимюк. На виріжнення заслуговує добра програмка, за яку відповідала п. Ірка Ясінська. Імпреза пройшла з успіхом і залишила миле враження на присутніх, які виповнили простору залю американської школи. Виконавці, добре підготовані, гарно вив'язалися зі свойого завдання. Любо було слухати, як зі сцени гомоніла чиста українська мова в устах вже в Америці народженої молоді. Говорили ті, що мають прийти нам на зміну.

Треба підкреслити, що програма була в цілості виконана самими учнями, якими опікується заслужена учителька п. Маруся Кобі, за що вона одержала гарний букет квітів від вдячних учнів.

Школа Українознавства у Вашингтоні, якою фахово управляє д-р Петро Оришкевич, добре розвивається. Вона зберігає всеукраїнський характер, і тому число учнів у ній постійно зростає.

Перші спроби організувати школу у Вашингтоні сягають 1950 року, коли кілька дітей, навчалися у приватних кватирах. Тепер школа у Вашингтоні нараховує 99 учнів і 15 учителів. Добра співпраця Батьківського Комітету, який очолює п. Олексій Сокіл, учителів, дирекції і громадянства запевняють цій важній інституції на терені столиці світлий розвиток.

Іларіон Калиневич

Парафія св. Тройці в Ґошен, Індіяна, відзначила Шевченківські Роковини

Православна Парафія св. Тройці в Ґошені, Індіяна, відзначила Роковини Тараса Шевченка. О год. 12 в церкві св. Тройці при великій участі вірних відправлено панахиду за спокій душі поета.

У парафіяльній залі відбулася Академія, яку відкрив голова Парафіяльного Уряду пан Іван Брюшенко, запросивши настоятеля протоієрея о. Павла Багнівського прочитати молитву. По молитві відіграно на платівці американський Гимн. Церковний хор під керівництвом дяка пана Андрія Мелесика проспівав „Заповіт", а о. настоятель Парафії прочитав реферат про Тараса Шевченка. Під керівництвом учителя Української Парафіяльної Суботньої школи п. Опанаса Сухоради учні школи по черзі розказували поезії Тараса Шевченка. Присутні нагороджували їх гучними оплесками. Особливо бурними оплесками нагородили маленького п'ятирічного Тарасика Савчука, який в козацькому строї виголосив віршика про Україну.

Академію закінчили відспіванням всією залею „Ще не вмерла Україна". По Академії парафіяльне Сестрицтво гостило діток та всіх присутніх чашкою кави та солодощами.

Микола Горбань

ІВАН ЛЕ ПИШЕ РОМАН ПРО ГЕТЬМАНА ІВАНА МАЗЕПУ

75-тирічний письменник Іван Ле, автор відомого „Роману Міжгір'я" про життя в Узбекістані, декілька разів перероблeного після критичних партійних зауваг, пише тепер роман під назвою „Мазепа". „Радянська Україна" з 22 березня повідомила, що, крім „Мазепи", І. Ле плянує і хоче ще написати романи „Кармелюк" та „Шевченко". До 100-ліття Леніна 75-річний І. Ле написав книжку „Капітан артилерії"...

У ПОЛТАВІ ВІДКРИВАЄТЬСЯ П'ЯТИЙ ІНСТИТУТ

Вже розпочалось будівництво п'ятиповерхового великого будинку для п'ятої з черги вищої школи в м. Полтаві — Торгово-Економічного Інституту. В ньому навчатимуться 1 200 студентів. В будинку будуть навчальні залі, театральна заля, бібліотека, книгосховище і їдальня. Приміщень-гуртожитків для майбутніх студентів навіть не запляновано будувати.

Розшук

МАСЛИЙ ОЛЕНА із села Тернавка, пов. Сянік, пошукує свого чоловіка МИКОЛУ МАСЛИЯ. Хто знав би про нього, прошу зголоситися на адресу:
Марія Дуда
37 Mt. Hope Blvd.
Hastings-on-Hudson, N.Y.
10706

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

П'ЯТНИЦЯ, 3-го КВІТНЯ 1970 р.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Місячні збори Укр. Допомогового Т-ва „Дністер" 361 Відд. о год. 7:30 веч. у власній домівці при 119 Авеню „А". На порядку нарад: організаційні та фінансові звіти, ехвалення проєктів на 27 Конвенцію УНС та біжучі справи. Чл. вкладки повинні бути вплачені на час. Проситься чл. прибути на збори. — П. Кучма, предс., В. Варвзура, секр.

ТАРЗАН, Ч. 6342. Рішають дбати більше за свою безпеку



Це так, як я завжди казав, Тарзане! Мужі „обія" дуже підступні! Було б найкраще, як би всі мужі „обія" вимерли!

Старий вірний друг — ось тут — досягнув всіх шістьох!

Щастя для нас, сотнику Дикий Коте, що ті шестеро не мали ножів! Вони були б нас убили, коли ми спали!

Ми радше пильнуймося вночі і вдень! Багато більше, як отих шестеро мужів „обія", сердиті на нас!